

فضایلی که برتری امیرالمؤمنین (ع) بر دیگر صحابه را اثبات می‌کند

نویسنده کتاب «بررسی فضائل امیرالمؤمنین (ع) در منابع معتبر اهل تسنن» گفت:

نویسنده کتاب «بررسی فضائل امیرالمؤمنین (ع) در منابع معتبر اهل تسنن» گفت: مجموع فضایلی که در این کتاب اشاره شده، امتیاز امیرالمؤمنین (ع) بر دیگر صحابه را نشان می‌دهد؛ چراکه پیامبر (ص) درباره هیچکدام از صحابه نفرمودند: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَيَّ مَوْلَاهُ» یا «أَنْتَ مِنِّي يَمْنَلَةَ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي».

فضایلی که برتری امیرالمؤمنین (ع) بر دیگر صحابه را اثبات می‌کند حجت‌الاسلام مهدی صدری؛ نویسنده کتاب «بررسی فضائل امیرالمؤمنین (ع) در منابع معتبر اهل تسنن» در گفت‌وگو با خبرنگار ایکن، به بیان نکاتی درباره این کتاب، اهداف نگارش و مهمترین فضایل امیرالمؤمنین (ع) پرداخت.

متن این مصاحبه را در ادامه می‌خوانیم؛

ایکن - لطفا در ابتدا بفرمایید هدف از نگارش این کتاب چه بوده و چه تمایزی با سایر کتب نگاشته شده در این حوزه دارد؟

کتابی که درباره فضایل امیرالمؤمنین (ع) در منابع اهل تسنن نوشته شده همانند «الغدیر»، «احقاق الحق» و... هرکدام ویژگی‌های خاصی دارند اما بنده در این تألیف سعی داشته‌ام به سه سؤال مهم پاسخ دهم که از جمله آنها مصادر دلایل و روایاتی است که شیعه برای ولایت امیرالمؤمنین (ع) ذکر می‌کند، دوم اینکه آیا اهل سنت آنها را معتبر می‌دانند یا خیر؟ سوم اینکه پس چرا آنها به مفاد این روایات ملتزم نمی‌شوند؟ کتاب‌هایی همانند «عقبات الانوار» و «الغدیر» فقط در بحث امامت وارد شده‌اند یعنی فضایلی که دلالت بر امامت آن حضرت دارند اما ما نمی‌خواهیم درباره امامت حضرت وارد شویم بلکه هدفمان این است بررسی کنیم چه شده که آنها ملتزم به روایاتی که درباره حضرت علی (ع) در بحث امامت و غیر امامت وجود دارد، نیستند. بنده در این کتاب چهل فضیلت را انتخاب کرده‌ام که همگی مورد اتفاق شیعه و اهل سنت هستند لذا جای تردید برای کسی باقی نمی‌ماند. مجموع این چهل فضیلت، امتیاز امیرالمؤمنین (ع) بر دیگر صحابه را نشان می‌دهد چراکه پیامبر (ص) درباره هیچکدام از صحابه نفرمودند: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَيَّ مَوْلَاهُ» یا «أَنْتَ مِنِّي يَمْنَلَةَ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي» یا در جای دیگر فرموده‌اند هرچه از خدا درباره خودم خواستم درباره تو هم خواستم و به من پاسخ داده شد غیر از نبوت. همچنین درباره هیچکدام از صحابه نفرمودند که نگاه به او، عبادت است یا قاتل او شقی‌ترین افراد است.

بنابراین مراد از فضایل اختصاصی حضرت امیرالمؤمنین (ع) مواردی هستند که دیگران بهره‌ای از آنها ندارند. از احمد بن حنبل، از پیشوایان اهل تسنن نیز نقل شده که چنین فضایلی غیر از حضرت علی (ع) در مورد هیچکدام از صحابه نقل نشده است. لازم به ذکر است که بنده سعی کرده‌ام جزئیات به گونه‌ای نقل شود که سند صحیح و معتبر و گاهی متواتر باشد و آنقدر این سندها زیاده‌اند که مورد اتفاق فریقین هستند و هر کسی آنها را ببیند یقین پیدا می‌کند که اینها صادر شده‌اند. یکی از مهمترین مطالبی که در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته و امتیاز کتاب است بررسی و واکنش‌های اهل تسنن به هرکدام از این چهل فضیلت است.

برای مثال ما متوجه می‌شویم که به اعتراف اهل تسنن، حدیث غدیر با سند معتبر نقل شده است. اما چه شد در جامعه اهل تسنن به این مسئله اعتنا نمی‌شود؟ علت این است که وقتی در کتاب بررسی آنها مطرح می‌شود که امیرالمؤمنین (ع) هنگام حجه الوداع در یمن بوده و در مکه نبوده، تصور کنید ذهن عموم این طلبه‌ها و دانش‌آموزان نسبت به حدیث غدیر چگونه می‌شود؟ لذا به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده است که اصلاً اعتنایی به مطلب اصلی نشود و جایی برای فکر کردن در مورد مفاد حدیث باقی نماند.

ایکن - درباره بخش‌های مختلف کتاب و واکنش‌های مخالفان به ادله‌ای که درباره فضایل حضرت علی (ع) از نظر اهل سنت بیان شده توضیحاتی بفرمایید.

از زمان خلفا یکی از مطالب مهم این بوده که آنها مانع تدوین احادیث شدند بنابراین جلوی نشر فضایل از همان اول گرفته شد. در این زمینه تألیفات زیاد است که بنده وارد آن نمی‌شوم. این مسئله کار را برای آنها راحت کرد.

مسئله دیگر کتمان است؛ غالب اهل سنت اینگونه هستند و اگر به کتاب «المغازی» و «صحيح» بخاری نگاه کنید متوجه می شوید در نقل جنگ های پیامبر(ص)، دلاوری های حضرت علی(ع) چندان به چشم نمی خورد و بعضا کاملا کتمان شده است. واکنش سوم، انکار و تکذیب است؛ یعنی به راحتی فضایل امیرالمؤمنین(ع) از اول انکار و تکذیب شد. مثلا برادری با پیامبر(ص) به راحتی انکار می شود و این مطلب در طول تاریخ ادامه داشته است لذا افرادی همانند ابن تیمیه، فضایل مُسَلَّم حضرت امیرالمؤمنین(ع) را تکذیب می کند و می گوید اصلا چنین چیزی وجود ندارد. این در حالی است که این موارد در کتب اهل تسنن هست.

ابن حجر عسقلانی در «لسان المیزان» می گوید ابن تیمیه برای اینکه علامه حلی را رد کند، هم نسبت به امیرالمؤمنین(ع) بی احترامی کرده و هم اینکه روایات صحیحیه را رد کرده است. همین ابن حجر در جای دیگر می گوید حفاظ حدیث می گویند حدیث غدیر متواتر است اما ابن تیمیه آن را انکار می کند. مسئله دیگر اینکه برخی ها خودشان را صاحب شریعت می دانند و مثلا می گویند اصل این ماجرا وجود داشته است اما از نظر ما قابل پذیرفتن نیست چراکه شاذ است یعنی وقتی آن را با بقیه ادله بسنجیم، نمی توانیم بپذیریم لذا چیزی که با خلافت خلفا منافات داشته باشد را نمی پذیرند و حتی آیاتی از قرآن را مطابق میل خود تفسیر کرده و سپس می گویند این ماجرا با قرآن سازگار نیست. بنابراین خودشان را صاحب اختیار می دانند.

اما آیا می توان روایت متواتری همانند غدیر را به راحتی انکار کرد؟ سؤال این است که اگر روایتی در صحیح بخاری ذکر شود دائما به آن استناد می شود اما چگونه روایتی که متواتر است و فریقین هم نقل کرده اند را به راحتی رد یا هرگونه که دوست دارند معنا می کنند. همچنین برخوردهای بسیار بدی با روایان فضایل داشته اند به گونه ای که کمتر کسی جرئت بیان این فضایل را داشته و کسی هم که نقل کرده با ترس و لرز بیان کرده است. صالحی شامی، استاد سیره نویسان اهل تسنن است که وقتی می خواهد فضیلتی را نقل کند با ترس و لرز بیان می کند. گاهی اوقات روایانی متهم به غلو می شوند که حتی از روایان کتب معتبر همانند بخاری و ابن مسلم هستند.

با این اوصاف تلاش زیادی صورت گرفته تا فضایل امیرالمؤمنین(ع) کمرنگ جلوه داده شده و اقدامات کوچک صحابه و خلفا برجسته شود. برخی تحریفات لفظی و معنوی زیادی نیز در مورد فضایل صورت گرفته و از این دو مطلب، بهره زیادی گرفته اند و گاهی اوقات الفاظ روایات را کم و زیاد کرده اند یا تغییری دادند که خیلی هم مؤثر بوده است. در موارد فراوانی هم تحریف معنی صورت گرفته است و مثلا می گویند مراد پیغمبر(ص) این نبوده یا این چیزی که شیعه می گوید درست نیست. لذا سعی کردند برخی روایات را جعل کنند تا آن فضیلت انکار شود. همچنین در بسیاری از موارد آن فضیلت را به دیگران منتقل کرده اند مثلا یکی از دستورات معاویه این بود که هر فضیلتی درباره حضرت علی(ع) وجود دارد باید درباره صحابه و خلفا هم بیان شود. لذا مطالب بسیاری در این زمینه تولید و روایات دروغین در جامعه رواج پیدا کرد و الان بر سر زبان مردم افتاده است. طبیعی است که وقتی این همه روایات جعلی منتشر شود باعث می شود ذهن مردم به سمت فضایل حضرت علی(ع) نرود.

یکی دیگر از اقدامات این بوده که آثار مرتبط با حضرت علی(ع) را از بین ببرند. مثلا وقتی کتابخانه شیخ طوسی آتش زده می شود باعث می شود بسیاری از این فضایل از بین برود. حضرت علی(ع) اصرار داشت سنت تلبیه اجرا شود اما ابن عباس فریاد می زند و می گوید که بنی امیه، این سنت را ترک کردند چون حضرت علی(ع) آن را اجرا می کرد. بنابراین تلاش زیادی کردند که علی(ع) و فضایل او فراموش شود. به همین دلیل است که الان بسیاری از اهل تسنن اصلا حدیث غدیر را نشنیده اند و علی(ع) را شخصی پایین تر از بقیه صحابه می دانند. لذا توانستند کاری کنند این همه فضایل نادیده گرفته شود.

ایکنا - مهمترین فضایلی که در این کتاب مورد اشاره قرار گرفته اند چه مواردی هستند؟

از جمله فضایلی که در این کتاب برای حضرت علی(ع) بیان شده شامل «علی(ع) بهترین خلق خدا»، «حق با علی(ع) است»، «قرآن با علی(ع) است»، «علی(ع) سرپرست مومنان پس از پیامبر(ص)»، «حدیث غدیر و جانشینی امیرمومنان(ع)»، «کلماتی از اعلام اهل تسنن در صحت و تواتر حدیث غدیر و اشاره به مفاد روایات غدیر و چند پرسش»، «حدیث منزلت؛ وجه تشبیه به حضرت هارون(ع) در کلمات دانشمندان اهل تسنن»، «تقدم در اسلام، دانش و بردباری از صفات بارز علی(ع)»، «تنها پاسخ مثبت در آغاز رسالت»، «علی(ع) تنها برادر پیامبر(ص)»، «علی(ع) دروازه شهر علم و حکمت پیامبر(ص)»، «علی(ع) هدایت شده الهی و برترین صحابه در قضاوت»، «علی(ع) تنها یار بت شکن»، «علی(ع) پرچمدار خبیر و دوست خدا و پیامبر(ص)»، «بازگشت خورشید برای علی(ع)»، «شرح روایت «علی منی» از زبان علمای اهل تسنن»، «باز گذاشتن در خانه علی(ع) به فرمان خدا»، «تنها یار ثابت قدم»، «علی(ع) مجری عدالت و سختگیر در راه خدا»، «پیوند آسمانی»، «ترجیح امیرمومنان(ع) بر همه گذشتگان و آیندگان»، «هر چه از خدا برای علی(ع) خواستم عطا فرمود» و «نگاه به امیرمومنان(ع) عبادت است» هستند.

دیگر مواردی که در کتاب اشاره شده شامل «نافرمانی علی(ع) نافرمانی خدا»، «جدایی از علی(ع) جدایی از خدا و پیامبر(ص)»، «مبارزه علی(ع) بر سر تاویل قرآن»، «علی(ع) سرافراز در آزمایش الهی، تایید مبارزات»، «علی(ع) همتای پیامبر(ص) تایید

مبارزات حضرت «جنگ با علی (ع) و خاندانش یعنی جنگ با پیامبر(ص)»، «شواهد تایید مبارزات امیرالمومنین(ع)، حدیث غدیر از مهمترین شواهد»، «آزار علی(ع) آزار پیامبر(ص)»، «دشنام به علی(ع) دشنام به خدا و پیامبر(ص)»، «حب و بغض علی(ع) میزان تشخیص ایمان و نفاق»، «علی(ع) سالار دنیا و آخرت»، «دشمن علی(ع) دشمن خدا و پیامبر(ص)»، «حب و بغض علی(ع) حب و بغض خدا و پیامبر(ص)»، «مرگ جاهلی برای دشمن علی(ع)»، «عذابی سخت برای دشمن علی(ع)»، «شقی ترین مردم قاتل علی(ع)»، «اسرار نهانی، همراه با پیامبر(ص) تا آخرین لحظات»، «علی(ع) وصی پیامبر(ص)»، «علی(ع) پرداخت کننده دیون پیامبر(ص)» و «علی(ع) در قیامت، اولین کسی که در قیامت بر پیامبر(ص) وارد می شود»، «علی(ع) دارای گنج بهشتی» هستند.